

Panička se zlobí, to je jasné. Ale proč?

Odměny jsou výhodnější než tresty, které samy o sobě zvíře nic neučí.

A co tresty?

V předchozích dílech jsme se věnovali tréninkovým postupům při pozitivním výcviku a samotnému odměňování. Určitě ale nejednoho z vás napadlo, jak je to s tresty. To se pokusím osvětlit v následujících řádcích.

Jak už jsem se zmiňovala dříve, celý pozitivní výcvik je založen na vědeckých podkladech a výzkumech. Proto bych se teď ráda trochu věnovala terminologii. Každý zná slova „pozitivní“ a „negativní“. Pozitivní je něco dobrého a negativní naopak. To ovšem neplatí v pozitivním výcviku. Pozitivní jednoduše znamená, že se něco přidá. Negativní znamená, že něco zmizí. Pro lepší představu je tu následující tabulka:

POZITIVNÍ TREST

Jakmile se objeví nežádoucí chování, jedná se o něco nepříjemného, čemu se pes snaží vyhnout.
Například: Pes táhne na vodítku = nežádoucí chování → bolestivé škubnutí vodítkem = něco nepříjemné je přidáno.

POZITIVNÍ POSÍLENÍ

Jakmile se objeví žádoucí chování, dostane zvíře něco, co opravdu chce.
Například: Pes zvolní, vodítko se prověsí = žádoucí chování → dostane odměnu a pán pokračuje v chůzi = něco chytěné je přidáno.

Pozitivní trest a negativní posílení pracuje převážně s fyzickým nepohodlím (stažení obojku...) a zastrahováním (křik...). Negativní trest a pozitivní posílení využívá odměn.

Jedno bez druhého není

Ne náhodou jsem v předchozím odstavci

dala dohromady posílení a tresty. To proto, že jdou ruku v ruce. Nemůžete použít negativní posílení, aniž byste použili pozitivní trest. Je to logické. Nemůžete nechat zmizet něco, co není. Vysvětlím vám to na příkladu s taháním na vodítku: když pes táhne, pán škube vodítkem (= pozitivní trest). Pes povolí a škubání zmizí (= negativní posílení). To samé platí pro negativní trest a pozitivní posílení. Pozitivnímu posílení

NEGATIVNÍ TREST

Jakmile se objeví nežádoucí chování, zmizí něco, co pes opravdu chce.
Například: Pes táhne na vodítku = nežádoucí chování → pán se zastaví a nepokračuje v chůzi = něco chytěné zmizí.

NEGATIVNÍ POSÍLENÍ

Jakmile se objeví žádoucí chování, zmizí něco, co je zvířeti nepříjemné.
Například: Pes zvolní, vodítko se prověsí = žádoucí chování → pán přestane škubat vodítkem = něco nepříjemné zmizí.

předchází negativní trest: pes táhne, proto se pán zastaví. Vezme tím psovi možnost pokračovat dál (= negativní trest). Jakmile pes povolí, pán se rozejde, případně psa ještě odmění pamlskem (= pozitivní posílení).

Co je to vlastně trest?

Připadá vám ta otázka hloupá? Ale není.

Představte si, že váš pes tahá na vodítku. Myslíte si, že když ho zas a znova „vycukáváte“, že ho trestáte za tahání? Omyl. Ve skutečnosti psa zvykáte na škubání vodítkem.

Trest, tak jak ho chápe operantní podmiňování, je něco, co určité chování zastaví. Pokud musíte „trestat“ stále dokola, jenom psa zvykáte na určité nepohodlí (například škrcení obojku). Skutečný trest je třeba použít pouze jednou či dvakrát.

Aby byl trest účinný

Aby byl trest účinný, musí být doručen přesně v okamžiku, kdy se zvíře chová nežádoucím způsobem. Ne před ani po a musí skončit přesně ve chvíli, kdy ustane nežádoucí chování. Aby byl trest účinný, musí být tak silný, že nežádoucí chování zastaví napoprvé nebo napodruhé. Málo důrazný trest nežádoucí chování neodstraní, pouze ho na chvíli potlačí. Když se ale chování opět objeví, k jeho potlačení už nestačí to co prvně. Trest je třeba zesílit. Jestliže je obtížné správně používat odměny, pak správné užití trestu je ultraobtížné a vyžaduje velkou spoustu zkušeností.

Na co asi myslí?

Zřejmě největším rizikem trestu je jeho špatné vyložení zvířetem. Dejme tomu, že psa učíme chůzi u nohy. Na obzoru se objeví čtyřnohý kamarád a náš cvičenec s nadšením vyráží kupředu. Škub! Pes udělá kotrmelec vzad... Trenér je přesvědčený, že svého psa právě potrestal za opuštění správné pozice. Ale co když to pes pochopil jinak? Co když si pes nepříjemné škubnutí spojil s přítomností druhého psa? Nikdo samozřejmě nemůže zodpovědně říct, na co pes v dané chvíli myslel. To poví až čas. Problém ovšem je, že odpovědí může být velice nepříjemné

chování. Kupříkladu „naprosto nepochopitelná“ agresivita na vodítku („Musím toho psa zahnat dřív, než to zase schytám!“).

Výhodnější jsou odměny

Trest jako takový zvíře nic neučí. Zvíře pouze ví, co po něm nechcete. Proč to nestačí? Váš pes má stále k dispozici spoustu dalších možností, ze kterých si musí vybrat a doufat, že tentokrát se treffi. Aby se váš pes mohl učit, potřebuje vědět, co dělat má. I pro vás jako pro trenéra je snazší psovi pomoci posílení označit konkrétní požadované chování, než trestat nespočet chování nežádoucích. Na začátku by tedy měla vždy stát odměna, která psovi řekne: „tohle od tebe chci“.

Otázka rovnováhy

Vedlejším produktem trestů jsou negativní emoce, které si zvíře spojuje i se svým trenérem. Každé potrestání o něco oslabí pouto mezi psem a jeho pánem. Naopak odměny s sebou nesou příjemné pocity, a proto toto pouto posilují. Domnívám se, že to byl americký trenér Gary Wilkes, kdo výcvik a výchovu psa přirovnal k bankovnímu účtu. Každá odměna je vklad. Pomocí odměn tedy spoříte. Každý trest si můžeme představit jako výběr velké částky (což platí především u pozitivního trestu). Pokud vybereme, musíme naše úspory opět doplnit.

Celý výcvik je otázkou rovnováhy mezi vklady a výběry. Těžko vměstnat téma, které by samo vydalo na celou knihu, na pár stránek časopisu. Doufám ale, že jsem vám problematiku alespoň trochu přiblížila a že i vás zaujal pozitivní výcvik se všemi

možnostmi, které vám a vašemu psovi nabízí.

Máte-li dotazy ohledně pozitivního výcviku, napište mi na Aussies@seznam.cz a já vám ráda odpovím.

*Text a foto Urbášková Markéta
(spoluautorka Veronika Urbášková)*

Co si počít, když štěně stiskne příliš silně?

INZERCE

Elektronické výcvikové obojky!

DOGTM
TRACE

- Profesionální kvalita ■
- Bezkonkurenční ceny ■
- Výroba v ČR ■
- Dodání do 24 hodin ■
- 2 roky záruka ■

DOGTM
TRACE

www.dogtrace.com

Tel.: 461 310 762, mobil: 731 441 541, e-mail: obchod@dogtrace.com, VNT electronics s.r.o., 56118 Němčice 23